

GELECEK PARTİSİ

ETİK KODLARI - TEMEL İLKELER, MUHALEFET GENEL KURALLARI, PARTİ İÇİ DAVRANIŞ İLKELERİ YÖNETMELİĞİ

A- PARTİ ETİK KODLARI - TEMEL İLKELER

- 1. İNSAN ONURU:** Siyasetimizin öznesi ve muhatabı sadece insandır. İnsanın kimliği onurudur. İnsan onurunu ikinci plana atan hiç bir kimlik anlayışı siyasetimizi yönlendirmeyecek, şekillendirmeyecektir. Başta devlet olmak üzere bütün siyasi mekanizmalar, kurallar, kurumlar ve teamüller, insanın mutluluğuna hizmet ettikleri ve insan onuruna saygı gösterdikleri ölçüde meşruiyet kazanırlar. İnsanı ve onun temel haklarını görmezden gelen hiçbir devlet ayakta kalamaz. İnsan onuru iç siyasi, ekonomik ve kültürel düzenimizin de, dış politikamızın da temelini teşkil edecektir.
- 2. HAK VE ÖZGÜRLÜKLER:** İnsan onuru ancak ve ancak insanın tercih ve irade gücünü yansıtan özgürlükler ile hayat bulabileceğinden, Partimizin siyaset odağının anlayışında insan hak ve özgürlükleri yer almaktadır. Bu bağlamda hedefimiz başta yaşama ve güvenlik hakkı, düşünce ve ifade özgürlüğü, kadın ve çocuk hakları, din ve vicdan özgürlüğü, basın özgürlüğü, eleştiri ve gösteri özgürlüğü, hayvan hakları ve benzeri gibi tüm hak ve özgürlükleri evrensel standartlar çerçevesinde tam anlamıyla sağlayan bir hukuk düzenidir. Özgürlük ve güvenlik kavramlarını birbirlerini dengeleyen ve tamamlayan unsurlar olarak görmekteyiz. Ülkemizde temel hak ve özgürlüklerin evrensel standartlara ulaşabilmesi için uluslararası insan hakları sözleşmelerine taraf olunacak ve ilgili hükümleri etkin bir şekilde uygulanacaktır.
- 3. MEKANA VE ÇEVREYE SAYGI:** Mekana saygı insana saygının ayrılmaz ve tamamlayıcı bir parçasıdır. Doğal çevre ve şehirler geçmiş nesillerden devralınan ve gelecek nesillere aktarılacak olan bir emanet bilincinin yansımasıdır. Yaşam kalitemizi artırmak ve gelecek nesiller için kaynaklarımızı korumak amacıyla, çevresel adaletin sağlanması gerektiğine inanıyoruz. Doğal çevrenin korunması gelecek nesillere olan borcumuzdur. Bu ülkenin tüm doğal zenginlikleri vatandaşlarımızın bilinçli duyarlılığına ve devletimizin sorumluluk alanına emanettir.
- 4. EŞİTLİK VE KAPSAYICILIK:** Partimizin siyaset yapmada yöntem ilkesi, milletimizin her bir ferdini hiçbir ayırım gözetmeksizin Partimizin doğal üyesi kabul eden kapsayıcılık ilkesidir. İnsan onuru ile taçlandırılan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığı kimliğini taşıyan herkes mutlak anlamda eşittir. Etnik, dini, mezhebi kimlik ayrımlarına dayalı yaklaşımlara karşı toplumun her kesimini ve her bireyini kapsayan siyasi anlayışın sözcüsü olacağız. Farklılıkların güven ve huzur ortamında bir arada yaşamasının teminatı olan kapsayıcılık ilkesi bağlamında, çoğunlukçuluğa karşı herkesi kucaklayan çoğulcu bir yaklaşımı hayata geçireceğiz.
- 5. ADALET:** Partimizin kabul ettiği adalet herkese hakkını teslim etmek, haklıyı haksızdan ayırt etmek, her şeyi olması gerektiği yere koymaktır. Adalet; insan haklarını güvence altına almak, insan onurunu korumaktır. Toplumsal düzenin temeli olan adaletin bütün yönleri ile toplumsal ilişkilere egemen olması, bağımsız ve tarafsız yargı düzeninin sağlanması, adalete ve hukuka olan güven duygusunun yeniden tesis edilmesi, yargılama hizmetlerinin kalitesinin ve hızının artırılması ve etkinliğinin sağlanması insan odaklı siyasetimizin ana amacını oluşturmaktadır. Hukuk anlayışımız; dil, din, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, mezhep ve benzeri saiklerle ayırım

gözetilmeksizin herkesi kanun önünde eşit kabul etmek ve her türlü ayrımcılıkla, ötekileştirmeyle ve düşmanlaştırmayla mücadele etmektir.

- 6. SİYASİ UYGULAMA:** Demokratik kültür oy verme işlemi ile başlayan ve biten bir yetki devrine değil, hayatın her alanına sirayet etmesi gereken bir davranış biçimine ve katılımcılığa dayanır. Ortak aklın gelişmesini teşvik eden düşünce özgürlüğü, seviyeli eleştiri ve samimi özeleştirme ahlakı, siyasi hareketimizin zihni temelidir. Tüm siyasi eleştirilerimizi, muhalefet ilkelerimiz doğrultusunda sürdürme kararlılığı içerisinde olacağız. Demokratik kültürün toplum katmanlarına yayılması Parti önceliklerimizin başında gelecektir. Hukukun üstünlüğüne saygı ve demokratik meşruiyet, siyaset yapmanın ve ülkeyi yönetmenin ana ilkesidir. Partimiz siyasi vizyon ve hedefleri doğrultusunda ülkemizin demokratikleşme meselelerini çözmek, toplumsal yaralarını sarmak, her türlü ötekileştirme ve aidiyet sorunlarını ortadan kaldırmak, karar ve uygulama süreçlerine toplumun ilgili tüm kesimlerinin katılımını amaç edinmektedir.
- 7. GÜÇ AHLAKI:** Güç yozlaşmasından kaynaklanabilecek her türlü sapmaya karşı yegane siyasi teminat, demokratik hukuk devleti ilkeleridir. Güçler ayrılığı ilkesine dayanmayan demokratik hukuk devleti ve milli irade perspektifiyle denetlenemeyen hiçbir güç Partimizce kabul edilmeyecektir. Kuvvetler ayrılığına dayalı gerçek bir yargı bağımsızlığı, olmazsa olmaz ilkesimizdir. Tüm makamlar ve yetkiler ancak ve ancak hizmetinde olduğumuz milletimizin ve ülkemizin çıkarına ve lehine olacak şekilde kullanılacaktır.
- 8. AHLAKİ VE SİYASİ TUTARLILIK:** Yapamayacağımız hiç bir şey milletimize vadetmeyeceğiz. Her türlü açık ve örtülü yolsuzlukla mücadele ve siyasi etik konusunu ahlaki dokumuzun korunması, adil gelir dağılımına dayalı sosyo-ekonomik dengenin sağlanması, demokrasi ile kalkınma arasındaki ilişkinin güçlendirilmesi açısından bir zorunluluk ve ön şart olarak göreceğiz. Parti olarak hedeflediğimiz amaçlara ulaşma veya seçmenlerimizin beklentilerini karşılama çabalarımızda adaleti ve ahlak kurallarını önemseyen bir yönetim anlayışı içerisinde olacağız. Katılımcı çoğulcu, özgürlükçü, demokratik ve sivil bir anayasaya kavuşmak en temel önceliğimiz olacaktır. Özgürlük, eşitlik ve adalet değerleri üzerine inşa edilecek yeni anayasal düzenimizin en temel ilkesi, ahlaki referansı ve ruhu insan hakları ve onuru olacaktır.
- 9. DENETLENEBİLİRLİK:** Parti içi tüm hesapların şeffaflığı ve denetlenebilirliğine önem vereceğiz. Genel Merkez yöneticilerinin, il ve ilçe başkanlarının mal beyanında bulunmasını ahlaki açıdan şart koşuyoruz. Kamuya hizmet sorumluluğumuz gereği Parti Yönetim Kurulumuz, yan kuruluşlarıyla birlikte Partinin bütün teşkilatını doğrudan veya görevlendireceği elemanlar ile her zaman denetleyebileceği gibi, Kamu Gözetimi Kurumu Resmi Siciline kayıtlı olan Bağımsız denetçiler vasıtasıyla da bu denetimlerin yapılmasını ve vatandaşlarımızla paylaşılmasını sağlayacaktır. Partimizin her kademesinde rüşvetle mücadele konusunda kararlı bir tutum içerisinde olacağımızı açıkça ifade ederiz. Yetkili makamlarda bulunan hiç bir Parti mensubumuzun sembolik olma dışında hediye vermemesi ve kabul etmemesi, seçimlerde 3. kişilere menfaat sağlayacak şekilde bağış kabul edilmemesi önemle ve hassasiyetle takip edeceğimiz konular olacaktır.
- 10. EHLİYET VE LİYAKAT:** Kamu yönetiminde en temel ilkelerimiz ehliyet ve liyakattir. Bu ilkelerin hayata geçirilebilmesi için bürokrasiye giriş objektif kurallara ve adil süreçlere göre yürütülürken, bürokraside kalma ve yükselme ise objektif kriterlerle ölçülebilir performansla dayalı bir kamu istihdam ahlakı ile düzenlenecektir. Kamu hizmetlerine giriş, kalış ve yükselişte nepotizm, kayırmacılık ve farklı çıkarların gözetilmesini asla kabul etmeyeceğiz. Kamu istihdamı etik soruşturma sisteminin kurulması ve kamu hizmetlerinin somut ilke ve kurullarla yürütülmesi

gerekliliğine inanıyoruz. Parti içi atamalarda da ehliyet ve liyakat en önemli kriterimiz olacaktır. Unvan ve yetkilerinden faydalanarak, kendisi, yakınları veya üçüncü kişiler lehine haksız menfaat

sağlama peşinde olma düşüncesine kapılanların mutlaka takipçisi olacağız. Dini ya da seküler hiçbir yapının devlet içerisinde ayrıcalıklı bir konum elde etmesine müsaade edilmeyecektir. Bürokraside belli alanda çalışmış bir kimsenin görevden ayrıldıktan sonra aynı alandaki bir özel sektörde ancak belirli bir süre geçtikten sonra çalışabilmesi kuralını kabul edeceğiz.

11. MİLLET İRADESİNE SAYGI: Siyasal sistem tercihimiz hayatın her alanına yansıyan katılımcı demokrasidir. Cumhuriyetimizin demokrasi ile taçlanması geri döndürülemez bir kazanımdır. Cumhuriyetimiz ortak aidiyetimizin, demokrasi bu ortak aidiyet alanındaki doğal ve güzel farklılıklarımızın ve özgürlüklerimizin korunmasının teminatıdır. Hukuk devleti ilkesine riayet, hak ve özgürlüklerin anayasal güvence altına alınması, denge/denetleme mekanizmalarının varlığı ve etkinliği demokratik uygulamalarımızın esasını teşkil edecektir. Sivil toplum alanındaki mevzuat demokratik değerler ve evrensel hukuk standartlarına uygun bir biçimde düzenlenecektir. Siyasi Partilere ilişkin yasaklama ve kapatma yaptırımı, şiddet kullanmanın teşvik edilmesi ya da anayasal düzeni yıkmak için şiddet kullanılması dışında kabul edilmeyecektir. Parti programımızda da belirtildiği gibi parti kapatmalarında nihai karar mercii TBMM olması sağlanacaktır.

12. ORTAK DEĞERLER: Partimizin tüm mensupları ve organları, başta manevi değerlerimiz olmak üzere bizleri bir arada tutan hiç bir ortak değeri politikaya alet etmeme, ülkemizin ve Partimizin saygınlığını zedeleyecek hiç bir icraat ve söylem içerisinde olmama kararlılığını sürdürerek siyaset yapma ilkesini benimsemiştir. Kamuya ait maddi imkanlar ile inşa ve imar edilecek hiçbir bina, tesis ve komplekse görevi ne olursa olsun, hayatta olan siyasi bir bireyin adı verilmeyecektir. Bu tür itibar yolsuzluklarına son verilecektir.

13. ŞEFFAFLIK /HESAP VEREBİLİRLİK: Tam demokrasinin vazgeçilmez unsurlarının başında şeffaflık ve hesap verebilirlik gelir. Şeffaflığın sağlanmadığı yönetimlerde kişisel menfaatler, verimsiz ve yanlış kararlar, israf, kamu kaynaklarının sorumsuz kullanımı ve haksız rekabet ortaya çıkacaktır. Hükümetlerin ve kamu idaresinin hesap verme sorumluluğunu yalnızca yasal bir mecburiyet değil, ahlaki bir erdem olarak görüyoruz. Modern hukuk devletinde kamu adına güç ve kaynak kullanan her kişi ve kurum hesap verilebilir şeffaflık ile icraatlarını sürdürebilmelidir. Parti anlayışımız gereği, kamu mallarının ve hazinesinin, milletin vekaletini alarak yönetimi elinde bulunduranların ahlaki sorumluluklarına teslim edildiğini unutmayacağız. Bu noktada vatandaşların ve STK'ların süreçlere katılımının, denetiminin ve bunların önündeki tüm engellerin kaldırılmasını da gerçekleştireceğiz. Siyasi Partilerin, kamu kurumlarının, sendikaların, odaların, basın kuruluşlarının ve STK'ların şeffaflaştıkça sağlam gelenekler oluşturabileceğine, sağlam yapılar olacağına inanıyoruz. Bu bağlamda şeffaflığı temsil edecek ve yolsuzluklara engel olacak Şeffaflık Yasası'nı çıkaracağız.

14. SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA: Engelli, dul, yetim, yoksul vatandaşlarımıza karşı şefkat ve merhamet hassasiyeti ve samimiyet ile yaklaşarak sosyal koruma altına almak, şehit yakınlarına ve gazilerimize gerçek anlamda sahip çıkmak, kadına şiddete karşı gereken yasal ve vicdani tüm önlemleri almak, çocuk istismarı, istihdamı ve şiddet konularında duyarlı politikalar izlemek önde gelen hedeflerimizdendir. Çalışma barışına önem vererek işçi/işveren arasında adaletli ve yapıcı bir rol üstlenmek, emekli mağduriyetlerine karşı hassas bir anlayış içerisinde bulunmak, tüm dezavantajlı gruplara etkin bir şekilde destek olmak önemle üzerinde duracağımız hususlardır.

15. DÜNYA BARIŞI: Dış politikada temel ilkemiz çok boyutlu barış diplomasisidir. Tüm komşu ülkelerin egemenliklerine ve toprak bütünlüklerine saygılı, karşılıklı çıkarlar temelinde barış, istikrar ve işbirliğini tesis etmeyi amaçlayan gerçekçi bir politika yürütülmesi gerektiğine inanıyoruz. Herkesin diğer insanların haklarını koruyup gözettiği bir dünyada sürekli barış, insanlık için sadece siyasi değil, aynı zamanda ahlaki bir amaçtır. Bu inancımız doğrultusunda eğitimin her aşamasında bilginin yanısıra insan şahsiyetinin tam gelişmesini ve insan haklarıyla temel hürriyetlerine saygının kuvvetlenmesini önemsiyoruz. Eğitim ve Öğretim, bütün milletler, ırk ve din grupları arasında anlayışı, hoşgörü ve dostluğu teşvik etmelidir. Çocuklarımıza ve gençlerimize barış ve hoşgörü zemininde ve bu yaklaşım doğrultusunda bir eğitim programı inşa etmeyi öngörüyoruz.

16. EVRENSEL DEĞERLERE UYUM: Başta insan hakları sözleşmesi olmak üzere insanların ortak evrensel değerlerine yönelik tüm uluslararası sözleşmelere temel olan metinlerle uyumlu düzenlemeler yapılacaktır. Avrupa Konseyi Yolsuzluğa Karşı Devletler Grubu (GRECO) 'nun ilgili tavsiye kararlarından hareketle, siyasi etik alanında Avrupa Birliği'ne üye ülkelerde yapılan çalışmalar başta olmak üzere bu alanda yapılan önemli çalışmaların referans olarak kabul edilmesi öngörülebilecektir. TBMM üyelerinin yasama ve denetim faaliyetlerini yaparken uymaları gereken "Siyasi Etik Kanunu"nun yasallaşması, öncelikli icraatlarımız içerisinde olacaktır .

B- PARTİ MUHALEFET GENEL KURALLARI

- 1. VİCDANİ DURUŞ:** Muhalefet yaparken tarafsız değil, daima vicdanımızın tarafında olacağız. Olaylar ve gelişmeler karşısında önce gerekli incelemeleri ve sorgulamaları yapacak ve daha sonra tepkimizi vicdanımızın sesine ve temel ilkelerimize göre vereceğiz.
- 2. AKTİF POLİTİKA:** Ülkemiz ve milletimizin menfaatleri doğrultusunda etkin ve süreklilik arz eden politikalar geliştireceğiz. Önemli gördüğümüz gelişmeler, projeler ve politikalar konusunda ilgili kurullarımızın çalışmalarıyla kapsamlı raporlar hazırlayacağız. Parti olarak toplumsal olaylarda mutlaka gözlemci bulunduracağız. Eleştirmek bizatihi amacımız olmayacaktır. Eleştirdiğimiz konular ile ilgili mutlaka öneriler ortaya koyacağız.
- 3. GÜNDEM TAKİBİ:** Küresel, ulusal ve yerel gündemi ve bunlara bağlı gelişmeleri takip edeceğiz. Gündemde olan konuları tüm süreçleri sonuçlanana ve netice alana kadar izleyeceğiz. Suni gündem değişikliklerine izin vermeyeceğiz.
- 4. MÜTEKÂBİLİYET:** Partimize, kurumlarımıza veya mensuplarımıza yapılacak haksız saldırılar karşısında cesurca tepkimizi ortaya koyacağız. Bedel ödemeyi göze alarak haksızlıklar karşısında asla sessiz kalmayacağız.
- 5. DÜŞÜNCE ÖZGÜRLÜĞÜ:** Gerçek özgürlüğün zihinsel özgürlük olduğuna inanıyoruz. Cumhuriyetimizin kurulduğu günden bu yana, düşünce özgürlüğünün iyileştiği her dönemde ülkemizin itibarı ve vatandaşlarımızın refahı artmıştır. Türkiye'yi tam demokrasi hedefine ulaştıracak yeni toplumsal sözleşmenin ruhunu eksiksiz bir düşünce ve ifade özgürlüğü oluşturacaktır. Şiddete teşvik ve insan onuruna saygısızlık dışında düşünce özgürlüğünün sonuna kadar yanında olacağız.
- 6. NEZAKET DİLİ:** İletişimin ahlaki estetiği olan edep ve nezakete dikkat edeceğiz. Eleştirilerimizde samimi ve yapıcı bir dil kullanacağız. İnsana değer veren, saygılı bir üslup benimseyeceğiz. Öfke, nefret ve ayırmacılık içeren dil kullanmayacağız. Meseleleri kişiselleştirmeyeceğiz. Kimin tarafından yapılırsa yapılsın gerilim ve kutuplaşma politikalarının karşısında olacağız.
- 7. SİYASİ DURUŞ:** Siyaseti iktidara gelme oyunu olarak görmeyeceğiz. Olaylara kişiselleştirmeden ülkemiz ve milletimiz menfaatini gözeterek yaklaşacağız. Diğer Partilere karşı kendimizi taraftar veya hasım olarak görmeyeceğiz. Siyasetin ancak ahlakla, ilkelerle değer kazandığına inanarak siyasi ahlak yasasını çıkarmak öncelikli hedeflerimizden olacaktır.
- 8. ÖZEL HAYAT:** Özel hayata saygı Partimizin vazgeçilmezidir. Aile bizim için kutsaldır. Konu ne olursa olsun özel hayatın mahremiyetine özen göstereceğiz.
- 9. TOPLUMLA ORTAK HAREKET:** Toplum nezdinde, ortaya koyduğumuz kendi kanaatimizden farklı ortak bir karar oluşursa, bu karara 'karşı duruş' sergilemekten uzak durarak, toplumun sesine kulak vereceğiz.
- 10. REKABETÇİ SİYASET:** Kendi farkımızı ortaya koyan bir anlayışla hareket edeceğiz. Karşı duruş üzerinden öfke üretmek yerine, rekabetçi yaklaşımla değer üreten bir etik anlayışı önemseyeceğiz. Milletimize karşımızdakileri kötüleyerek kendimizin iyi olduğuna inandırmaya çalışmayacağız.

- 11. KARŞI GÖRÜŞE SAYGI:** Fikirlerimizi açık, anlaşılır, mantıklı, samimi ve saygılı bir üslûp içinde ortaya koyacağız. Diğer görüş sahiplerinin fikirlerine kulak vereceğiz. Bu görüşler üzerinde de düşünceğiz. Karşı görüşün haklılığı halinde hakkını teslim edeceğiz. Fikirlerimizi desteklemek amacıyla hakaret ve hamasetten beslenen bir polemğin içinde olmayacağız. Ortak değerlerin üretilebilmesi için farklılıklarımızın en önemli kaynağımız olduğunu unutmayacağız.
- 12. DUYARLILIK:** İnsan onuruna ve çevreye karşı ülkemizi ve tüm dünyayı kapsayan bir hassasiyet taşıyacağız. Bu konularla ilgili duyarsız ve dayatmacı yaklaşımlara karşı tepki göstereceğiz. Olumlu ve hayırlı gördüğümüz gelişmeleri takdir edecek ve bunu kamuoyu ile paylaşacağız.
- 13. MEDYA ETİĞİ:** Kamuoyu oluşturulmak maksadıyla basın ve sosyal medya üzerinden etik olmayan hiçbir yöntem kullanmayacağız. Partimize ve mensuplarına karşı ahlak dışı tüm yöntemlerin kullanılması ile gerçekleştirilecek bu tür manipülatif saldırıları deşifre ederek karşı koyacağız.
- 14. BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ:** Basın özgürlüğü, hukukun üstünlüğünü inanmış demokratik bir toplumun temel ihtiyacıdır. Ülkemiz bütünlüğüne ve milli değerlerimize aykırı olmamak koşuluyla yazılı ve görsel basının ifade ve haber alma özgürlüklerini mutlaka koruyacağız. Basının baskı altında olmadan, sansür ya da otosansürün uygulanmadığı, gazetecilerin keyfi gözaltı ya da tutuklamalara ve yargılamalara maruz kalmadığı bir düzen inşa edeceğiz. Basında tekelleşme konusu ile ilgili önlemler alacağız.
- 15. SOSYAL MEDYA KULLANIMI:** Parti mensuplarımızca yapılacak tüm sosyal medya paylaşımlarında; doğrulanmamış kaynakların kullanılmasını, insan haysiyet ve onuruna yakışmayan aşağılayıcı üslubu, Parti ile ilgisi olmayan aile bireylerinin hedef alınmasını, ülkemizi ve milletimizi rencide edecek ifade ve görsellere yer verilmesini, münferiden Partimizi bağlayıcı nitelikte açıklamalar yapılmasını, her türlü nefret ve ayrımcılık dilinin kullanılmasını hiç bir şekilde tasvip etmeyeceğiz.

C- PARTİ İÇİ DAVRANIŞ İLKELERİ

1. PARTİ İÇİ İLİŞKİLER: Parti içi ilişkiler;" Yöneticiler", "Teşkilat Mensupları", "Üyelerimiz", "Çalışanlar" ve "Vatandaşlar" başlıkları altında 5 maddeden oluşur.

A) Yöneticiler: Tüm il, ilçe ve birim başkanlarımızın saygılı, adil ve insan onurunu ön planda tutan, teşkilat mensuplarımızın fikirlerinin önemsendiği ve özgürce ifade edilebildiği bir çalışma ortamı sağlama yükümlülüğü vardır. Açık, şeffaf ve erişilebilir olmaya özen gösterirler ve genel yararı gözetirler. Adalet, eşitlik, dürüstlük ilkelerine uygun yönetim tarzı benimseyerek, her türlü psikolojik taciz ve şiddet yolu ile rahatsızlık veren yıldırma amaçlı davranışlara karşı gerekli tepkiyi gösterirler. Karşılıklı güven esasına dayanan, tutarlı bir çalışma kültürü oluşması için çaba sarfederler. Tüm mensuplarımızın bireysel gelişimine önem verirler. Hesap verebilirlik ilkesi gereği açık ve şeffaf bir yönetim anlayışını benimserler.

B) Teşkilat Mensupları: Mensuplarımızın dil, din, ırk, mezhep çeşitliliğinin değerine inanır ve bunu zenginliğimiz olarak görürüz. Farklı alt yapılardan gelen arkadaşlarımız, katkılarıyla yaratıcılığımızı geliştirir ve bize tüm vatandaşlarımızı daha iyi anlama olanağı sağlarlar. Teşkilat mensuplarımız; karşılıklı saygı içerisinde, yardımlaşarak, paylaşarak, birbirlerinin fikirlerine değer vererek, saygılı bir üslup benimseyerek, sadakatle bir arada çalışma nezaketini göstermeyi benimser, onur ve gurur kırıcı hareketlerden kaçınırlar. Parti içi hiyerarşinin gözetilmesi, bilgi paylaşımı, kılık kıyafet, temizlik, dikkat etmek zorunda oldukları hususlardır. Doğaya ve çevreye sahip çıkar, saygı gösterir, hayvanlara merhamet hissiyatı ile muamele ederler.

C) Üyelerimiz: Üyelerimize karşı saygılı, kucaklayıcı, onur ve haysiyetlerine önem veren bir yaklaşım içerisinde olunur. Varsa dert ve sıkıntıları sabırla dinlenir, önerileri dikkate alınır. Uyarı ve şikayetleri konusunda duyarlı davranılır. Katılımcı hareketleri desteklenir, takdir edilir. Partiye bağlılıklarını artırmak amacıyla biraraya gelme olanakları değerlendirilir.

D) Çalışanlar: Çalışanlarımızın özlük haklarına azami dikkat gösterilir. Kendilerine herhangi bir ayırım gözetmeden, dürüst ve adil bir şekilde yaklaşılır, nezaketle, adaletle, saygılı bir üslup benimsenir.

E) Vatandaşlar: Siyasetin temel amacı insana hizmettir. Tüm teşkilat mensupları ve birimlerimiz vatandaşlarımızı saygı ve sevgi ile kucaklayan, güler yüzlü, adil bir yaklaşımla ve asla bir ayırım gözetmeden hizmet ederler. Bilgi almak, bir şikayette veya duyuruda bulunmak, Partiyi tanımak, üye olmak veya sadece bir çay içip dinlenmek maksadıyla da olsa kapımızdan içeri giren tüm vatandaşlarımıza bir aile ferdi gibi davranırlar.

2. ÇIKAR ÇATIŞMASI: Çıkar çatışmaları ; "Maddi Çıkar Çatışması" ve "Maddi Olmayan Çıkar Çatışması" başlıkları altında 2 maddeden oluşur.

A) Maddi çıkar çatışması: Gerçek anlamda elde edilecek mali kazanım ile kıymetli hediye ve ikram (seyahat vb.) gibi kazançlar bu kapsamda değerlendirilir. Tüm Parti mensuplarımızın sembolik olma dışında bir başka kişi, kurum veya kuruluştan kıymetli eşya, takı, cihaz, paraya çevrilebilir herhangi değerli bir hediye alması ve aynı şekilde vermesi yasaktır. Gönderen makam itibarıyla geri verilmesi uygun olmayan her türlü değerli hediye, takı, kayıt altına alınarak Parti'nin Mali ve İdari İşler Genel Başkan Yardımcılığına teslim edilir. Cihazlar teşkilat menfaatine olacak şekilde demirbaşa kaydedilerek ihtiyaç olan yerlerde kullanılır. Tablo gibi hediyeler il ve ilçe binalarında değerlendirilir. Partimiz mensupları hiç bir şekilde maddi menfaat karşılığı resmi veya özel bir iş yaptırmaz.

B) Maddi olmayan çıkar çatışması: Maddi olmayan çıkar çatışmalarında maddi bir kazanç bulunmamakla beraber, Parti kimliğinin nüfuz, itibar ve irtibat sağlama amaçlı kullanımı bu kapsamda değerlendirilir. Parti mensubiyetinden veya bulunulan makamlardan faydalanarak şahsi menfaat sağlamak, vereceği kararlarından veya sahip olduğu gizli bilgilerden fayda sağlayabilecek kişi ya da kuruluşlarla yakın ilişki içerisine girmek kabul edilemez. Bütün teşkilat mensupları görevleri esnasında Parti yararını korumaya özen gösterir, kendilerine veya yakınlarına çıkar sağlama anlamına gelebilecek her türlü eylem ve davranıştan kaçınır.

3. ŞEFFALIK/DÜRÜSTLÜK: Etik davranış, başkaları ile ilişkilerde dürüst olmayı ve samimiyeti gerektirir. Tüm Parti mensuplarının birbirleriyle, hizmetinde olduğumuz vatandaşlarımızla, kamu kurum, kuruluşları ve tüm diğer paydaşlarımızla ilişkilerinde doğruluk ve dürüstlük ilkelerine uygun hareket ederler. Doğruluk ve dürüstlük öncelikli değerlerimizdir. Tüm kayıtlarımızın mevzuatlara uygun şekilde tutulması esastır. Parti içi tüm hesapların şeffaflığı ve denetlenebilirliği önemle üzerinde durduğumuz hususların başında gelir. Milletimize açıklanacak her türlü resmi veriyi tam, doğru ve gerçeği yansıtacak şekilde beyan edeceğiz.

4. PARTİ İÇİ LİYAKAT: Atamalar ve görev yeri değişiklikleri yalnızca nesnel liyakat ilkelerine göre gerçekleştirilir. Liyakata dair kriterler önceden belirlenir ve şeffaf kılınır. Parti çıkarına uygun olsa dahi, ehliyet ve liyakata sahip olmayan kimselerin görevlendirmesi, yükseltilmesi etik ilkelerimiz gereği kabul edilemez. Parti teşkilatı içerisinde, bakanlıklarda, kamu kuruluşlarında ve belediyelerdeki atamalarda veya işe alımlarda; **aynı hiyerarşik düzen veya aynı kurum içerisinde olacak şekilde;** kendisine ve eşine ait birinci (anne, baba, eş, çocuklar), ikinci (torun, kardeş, büyükanne, büyükbaba) ve üçüncü derecede (dayı, amca, hala, teyze, yeğen, kuzen) akrabalar ile 3. şahıslarla herhangi bir çıkar ilişkisi nedeniyle onların yakınlarına görev verilmesi/işe alınması kabul edilemez. Aynı kurum ve hiyerarşi içerisinde 2. ve 3. Derece akrabalara; uzmanlık alanları, tecrübeleri vb gibi nedenlerle görev verilmesi veya işe alma/iş verme gibi gerekli durumlarda; İlçeler için İl Başkanlığından, İl için Parti Teşkilat Başkanlığından diğer makamlar için PBK'dan yazılı izin alınır. Aynı anda birden fazla kurumda görev yapacak arkadaşlarımız sadece asli işlerindeki maaşlarını alabilirler.

5. SORUMLULUKLAR: Sorumluluklar; "Kanun ve Yönetmelikler", "Gelenek, Örf ve Âdetler", "Toplum" başlıkları altında 3 maddeden oluşur.

A) Kanun ve Yönetmelikler: Parti mensupları ve birimlerimiz yurtiçi ve yurtdışı tüm faaliyet ve işlemlerini tâbi olduğumuz mevcut kanun ve yönetmelikleri, imzalanmış uluslararası anlaşmaları gözeterek yürütürler. Kamu kurum ve kuruluşlarına tam ve doğru bilgi verme yükümlülüğü vardır. Kurum ve kuruluşlarla ilişkilerimizde doğru ve zamanında iletişime önem verilir. İşlerimiz kanunlar, düzenlemeler ile birlikte Parti Etik İlkeleri çerçevesinde yürütülür.

B) Gelenek, Örf ve Âdetler: Tüm ilişki ve eylemlerimiz toplumumuzun kültürel ve sosyal geleneklerine, örf ve adetlerine duyarlı, değerlerimize saygılı bir hassasiyet içerisinde sürdürülür. Yaşlıya, yoksula, engellilere, hastaya, sokakta kalmışlara, yetimlere, dezavantajlılara her fırsatta ulaşmaya çalışılır. Şehit ailelerine, gazilerimize gerçek anlamda sahip çıkılır. Kadına, çocuğa şiddet ve taciz asla kabul edilemez.

C) Toplum: Toplumsal konulara duyarlı bir şekilde hareket ederek, sivil toplum kuruluşları ve kamu yararına olan hizmetlere yönelik uygun faaliyetler içerisinde bulunmaya çalışılır.

6. FARKLI FİKİRLERE SAYGI: Partimiz her kesimden bir araya gelen çeşitli dil, din, ırk, mezhep ve meşrepten oluşan teşkilat mensuplarımızla bir kültür mozaiği oluşturmaktadır. Fikir zenginlikleri yolumuzu aydınlatan, zihnimizi besleyen ve Partimizin görüş alanını genişleten bir kazançtır. Bu sebeple tartışmalarımızda fikirlerimiz açık, anlaşılır, mantıklı, samimi ve saygılı bir üslûp içinde ortaya koyulur. Diğer görüş ve fikirlere kulak verilir. Samimiyetle bu görüşler üzerinde de düşünülür, haklılık halinde o

görüşün hakkı teslim edilir. Fikirlerimiz uyuşmuyorsa hakaret içermeyen ve kırıcı olmayan bir dil kullanılarak edeple kendi fikirlerimiz açıklanır. Toplumumuzun ortak değerlerine saygı gösterilir ve gereksiz polemiklerle bu değerlerin yıpratılmasına izin verilmez. İstikametimizi belirleyen ve çerçeveleyen daima Parti programımız ve tüzüğümüzdür.

7. PARTİYİ TEMSİL: Tüm Parti mensuplarımız çalışma ortamlarında, günlük hayatlarında, yapılacak ziyaretlerde, yurt içi ve yurt dışı seyahatlerde, vatandaşlarımızla buluşmalarda; duruşları, tavır ve davranışları, üslupları ile Partimizi en üst seviyede temsil ederler. Özel hayatlarına azami dikkat gösterirler. Ahlâka, örf ve âdetlere ters düşecek işlerden ve ortamlardan uzak dururlar. Yapılacak seyahatlerde hiç bir şekilde 3. şahıslara masraf ödettirilmaz, hizmet talep edilmez. Sözlü ve yazılı tüm bireysel açıklamalarda; Parti programı çerçevesinde hareket etmek, Parti adına gereksiz konular hakkında açıklamalardan ve sözler vermektan kaçınmak, kişisel uzmanlıklar dışındaki konular üzerinde görüş belirtmemek, konuşmalarda kişisel görüşlerle Parti görüşleri arasındaki ayırımı net bir şekilde vurgulamak, kişisel yazışmalar için Parti amblemli kağıtları ya da e-postaları kullanmaktan kaçınmak, dikkat edilecek diğer hususlardır.

8. MEDYA İLİŞKİLERİ: Medya kurumları arasında fark gözetmeden, hepsine eşit mesafede durulur. İlişkiler açık, şeffaf ve düzenli bir iletişim içerisinde sürdürülür. Medya kuruluşlarına yapılacak açıklamalarda Partimizin ve teşkilat mensuplarının itibarını zedeleyecek, zor duruma düşürecek ifadelere yer verilemez, herhangi bir şekilde ayrımcılık barındıran ifadeler, nefret ve hakaret içeren söylemler kullanılamaz. Genel Başkanımızın açıklamalarına ters düşecek ifadeler kullanılamaz. Medyaya yapılacak tüm açıklamalarda hiçbir nedenle kamuoyunu yanıltacak bilgilere yer verilemez. Tüm açıklamalar Parti programı çerçevesinde yapılır.

9. SOSYAL MEDYA KULLANIMI: Parti mensuplarımız başta sosyal medya olmak üzere tüm dijital mecralarda, Partimiz ile ilgili yapacakları paylaşımlarda diğer iletişim kanalları için belirttiğimiz hassasiyetlere özen gösterir. Paylaşımlarda içeriğini bizim üretmediğimiz, program ve politikalarımıza ters düşecek ve yetki alanlarını aşan konulara yer verilmez. Sosyal medyada resmi açıklamalar dışında, Partimiz ile ilgili, doğruluğu teyit edilmemiş bilgiler paylaşılamaz. Parti mensuplarımız sosyal medya hesaplarında suçu veya suçluyu övecek türden paylaşımlarda bulunamaz. Alaycı, küçük düşürücü, aileyi hedef alan, ahlaka uymayan, ayrıştırıcı, işkence, öfke ve nefret içeren tüm paylaşımlar Partimizce kabul edilemez. Siyaset alanındaki tüm Partilerin, başta liderleri olmak üzere, hiç birine saygı sınırlarını zorlayıcı üslup kullanılmaz. Paylaşılacak alıntılarda mutlaka bilginin kaynağı belirtilir. Tüm paylaşımlarda etik ilkelerimize uygun, sorumlu ve özenli davranmak esastır.

10. PARTİ KAYNAKLARININ KULLANIMI: Parti adına yapılacak kaynak kullanımlarında, Partinin menfaatleri göz önüne alınır. Her ne şekilde ve her kim yararına olursa olsun varlıklarımız, imkanlarımız ve çalışanlarımız başka işler için kullanılamaz. Her konuda tasarruflu davranma tüm teşkilatımız tarafından hassasiyetle üzerinde durulacak önemli bir konudur. Misafir ağırlama ve ikramlar aşırıya kaçmadan yapılır. Parti yöneticileri ve mensupları resmi veya özel herhangi bir nedenle yapacakları il, ilçe ziyaretlerinde seyahat, konaklama vb. masraflarını şahsen karşılarlar. Yöneticiler, Parti mensuplarımızı ve diğer çalışanları şahsi işleri için görevlendiremez. Büro, ofis malzemeleri, elektronik araç ve gereçler, vasıtalar tüm üyelerimizin hassasiyetle koruyup gözetecekleri Partimiz varlıklarıdır.

11. GİZLİLİK: Parti kuruluşları içerisinde yapılacak tüm toplantılardan elde edilen bilgiler yetkili makamlardan izin alınmadan sözlü ya da yazılı bir şekilde dağıtılamaz, kullanılamaz. Tüm Parti mensupları Partimiz ile ilgili olduğu kadar, işgal ettikleri makam ve birimlerle ilgili bilgileri de izinsiz bir şekilde 3. şahıslarla paylaşamaz. Çalışmalarımız neticesinde ortaya konan veya elde edilen bilginin etkin bir şekilde kullanımı, doğru paylaşımı ve bu süreçte bilginin gizliliğinin, bütünlüğünün korunması tüm Parti mensuplarımızın ortak sorumluluğudur.

12. PARTİ İÇİ UYUŞMAZLIKLAR: Parti Etik Kurulu, Parti genel merkez organları ile Parti yan kuruluşlar genel merkez organları veya bu organların üyeleri, TBMM Parti grup üyeleri ve bu üyelerin Parti Genel Merkez ve yan kuruluşlar genel merkez organları ve üyeleri arasında Parti faaliyet ve görevinden kaynaklanan uyuşmazlıkların çözümü için sulh ortamını hazırlar ve çözüm yöntemini belirler. İl Etik Kurulu, il sınırları içinde görev yapar. İl içerisindeki yönetim kademeleri, ilçe yönetim kademeleri veya üyeleri, yan kuruluş veya üyeleri arasında Parti görevinden kaynaklanan uyuşmazlıklarının çözümü için gerekli sulh ortamını hazırlar ve çözüm yöntemini belirler.

13. ETİK KURALLARA UYMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ: Etik ilkelerimiz, tüm Partimiz mensupları tarafından kabul edilen, bağlayıcı olan kurallardır. Bütün Parti mensupları icraatlarında kayıtsız şartsız bu ilkeler doğrultusunda hareket ederler. Partimizin tüm yöneticilerinin karşılaşacakları her türlü şart ve durumda örnek teşkil edecek etik davranışlar içerisinde olurlar. Bu ilkelerin, teşkilatımızca anlaşılması, benimsenmesi ve bir kurum kültürü haline dönüştürülmesi için tüm ilgili birimler ortak çaba gösterirler. İl Etik Kurulları, Parti Etik Kurulu ile bağlantılı olarak bu davranış ilkelerinin tüm teşkilat içerisinde anlaşılmasına, öğrenilmesine, benimsenmesine ve Parti kültürü ile bütünleşmesine yönelik eğitim öğretim programları hazırlar, gerekirse basılı materyaller ile teşkilat mensuplarını bu ilkelere karşı dikkatli ve duyarlı olmaya sevk eder. Partimizin tüm kademelerinde görev yapan mensup ve yöneticilerin; etik ilkelerin yetkililerce duyurulması ve partimiz sitesinde yayınlanmasını müteakip, bu ilkeleri öğrendiği, kabul ettiği ve uymakla mükellef olduklarını bildiği kabul edilir.

14. İHLALLERİN BİLDİRİM YÜKÜMLÜLÜĞÜ: İl ve ilçelerdeki parti yöneticileri ve parti mensuplarının, vatandaştan veya teşkilat içerisinde gelecek kesin olsun olmasın kanun ve mevzuata aykırı olan, tüm etik ihlalleri, kendilerine ulaştığı andan itibaren, varsa ellerindeki bilgi ve doküman ile birlikte ivedilikle Yönerge’de belirtilen usuller çerçevesinde üst mercilere bildirme zorunluluğu vardır. Gelen ihbarların her ne sebeple olursa olsun gizlenmesi, önemsenmemesi, başkalarıyla paylaşarak üzerinde mütalaa edilmesi, hakkında ihbarda bulunulan kişiyle veya parti dışından 3. şahıslarla paylaşılması partimizce kabul edilemez ve böyle durumlarda disiplin cezası uygulanır.

“Eline, Beline, Diline, Sahip Ol”- Hacı Bektaş-ı Veli